העולם הזה

השבועון המצויר לאינפורמציה

רחוב גליקסון 8, תל־אביב
(ליד תיאטרון „אהל")
ת.ד. 136, טל. (זמני) 66785
מען למברקים: „עולמפרס"
משרד המערכת בירושלים
רחוב דוד המלך (יוליאן),
מול משרד הסעד.
משרד המערכת בחיפה:
רחוב החלוץ 45, חדר 11,
טלפון 4661 (6—4 אחה״צ)

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן

עורך הכיתוב:
רוב איתן
הכתב הראשי:
אהרון דולב

עורך התבנית:
דוש
הצלם הראשי:
פאול גולדמן

עורכי מדורים:
מיכאל אלמז, יחיאל בשן, ניצה נבי, איתמר עילם.

משתתפים קבועים:
פרנצה גרובנר, רפאל חיים, אוסקר טאובר, פילים טיארי, יצחק לבני, צבי שש.

ראש־משרד, ירושלים:
דוד רובינגר

ראש־משרד, חיפה:
נתן ריבון

סופרי־חוץ:
מונטי נ׳ייקובס, גבריאל דגון, שמואל מירון.

המו״ל: העולם הזה בע״מ, דפוס ישראל, תל־אביב

קוראים יקרים

לפני כמה חודשים הגיעה למערכות כל העתונים ידיעה קצרה מאילת: נהג מכונית משא של יעל הפיל את עצמו תחת גלגלי מכונית מתדרדרת כדי להציל את חייהם של כמה אנשים שעמדו לפניה. הנהג נפצע ורגלו נשברה.

עורכי הלילה קיבלו את הידיעה, עברו עליה בריפרוף, תחבו אותה לכמה שורות בפינה נסתרת של העתון. כי איזו חשיבות יכולה להיות לסתם נהג, שעשה משהו בחור נידת כמו אילת, שעה ששר החוץ הכריז בפומבי מה דעתו על מלחמת חידקים ומנהיג דגול ירה פצצה במלחמת הקרנות באמריקה?

במערכת העולם הזה זכתה הידיעה מאילת ליחס אחר. ללא כל כוונה לפגוע בכביד שרים ובחשיבות עסקני המגבית, מאמינה מערכת זו שמעשהו של האיש הקטן ברחוב חשוב לא פחות מהכרזות השרים, וכי מעשהו של אותו נהג בלתי־ידוע יש בו דוגמה חשובה יותר, יפה יותר ממעשיהם של השרים והמנהיגים המופיעים בידיעות מסוג „הבוקר המריא מלוד..."

הדרך הקלה היתה להתעלם מן הידיעה, או לפרסם את השורות המעטות בה נמסרה. אך לא לשם כך נוצר עתון זה. נשלח כתב מיוחד, שהקדיש יומיים תמימים למצוא את הנהג האמיץ, לראיין אותו ולצלמו. להביא לך, הקורא, את תיאור העובדות והאיש, להסביר את הרקע שדחף את אותו נהג פשוט, בעל השאיפות והצרות היומיומיות, למעשה ההקרבה למען הזולת.

לפני שבוע נכתב פרק שני באותו סיפור. באולם הכינוסים של מגן דוד אדום, תל־אביב, התכנסו עתונאים, אורחים מכובדים, קציני משטרה גבוהים ושוטרי תנועה, לחזות בחלוקת תוארי אביר הדרכים על־ידי שר המשטרה. גם יומני הקולנוע ושרות השידור לא נעדרו מן המסיבה החגיגית.

אל שולחן הנשיאות התקדם איש בעל קומה בינונית, שחור שיער ורחב גרם. היה זה יהודה דרטלר, אביר הדרכים של מחוז הדרום. הוא היה האביר היחידי שמעשהו לא נרשם על־ידי חוליות־הסיור שהוקמו ע״י המשטרה לצרכי המבצע, היחידי שתואר האבירות ניתן לו שלא לפי נקודות רשומות בפנקס. מקור הסמיכות לתואר: כתבת העולם הזה על מעשהו הנועז באילת, מעשה ששבר את רגלו והשאיר לו כמזכרת עגומה הליכה מתנדנדת וצולעת. הכתבה הזאת (העולם הזה 746) הומצאה על־ידי המערכת למשטרת התנועה כשאך נודע על פתיחת מיבצע אביר הדרכים.

למחרת הקדישו העתונים למאורע הציבורי את המקום שלא זכה לו המעשה עצמו. עתון ערב אחד, אשר בשעת הכרזת המשטרה על המפעל אף פירסם כתבה לגנות על כל הרעיון והצורה בה הובטחה הוצאתו לפועל, יצא הפעם במאמר ארוך ודרש כי הציבור יעשה את אשר לא עשה העתון עצמו — יתן הכרה פומבית למעשי גבורה של האיש הקטן.

בכור שיטרית, שלמה הררי ויהודה דרטלר

קצין ענק מצא את האיש הקטן

היה זה, למעשה, עם נצחונו של שלמה הררי, קצין המשטרה (מפקח ראשון) הענק, הממלא בכשרון רב את תפקיד קצין ההסברה ויחסי ציבור של משטרת התנועה במטה הארצי. הוא אשר יצא, לראשונה, עם התביעה לחרוג מן השיטות השיגרתיות והמשעממות, האהובות כל כך על מוסדות הממשלה, להכניס שיטות „אמריקאית," לפתוח במסע תעמולה פעילה.

אך בטחון בדרכים אינו מטרה חד־פעמית. גחיות הרוגי התאונות הוסיפו להתרבות, היה צורך בפעולת הסברה לנהגים. הררי הציע את מיבצע אביר הדרכים. הרעיון נתקבל, דך בדרך ביצועו ניצב הדחליל הנצחי: חוסר תקציב.

ואז הוכיח הררי כי לא למד מהאמריקאים רק את שיטות הפרסומת שלהם, כי אם גם את מיטב כללי הביזנס. אם אין הממשלה יכולה לגייס את כל הסכום הדרוש למיבצע (6000 ל״י) ישתתף הקהל במימון. ליתר דיוק, ישתתפו כמה חברות גדולות המעוניינות במישרין בהצלחת המיבצע (כגון חברות הביטוח) או המעוניינות בהטבת הנימוסים בדרכים.

תוך שבועיים מצא הררי די אנשי עסקים ופרסומת בעלי מעוף (בין השאר גיזנפלד מחברת מספרו, זמורא שלאש״ד), שחתמו על התחייבויות לממן את המיבצע. היא היה יכול ללכת בדרך שנסתיימה באולם מגן דוד אדום בתל־אביב.

שלום כהן

מכתבים

הכוונה הטובה

אין ספק שהרשימה, אשר הוקדשה לי (העולם הזה 762), חדורה רוח טובה ועם כל אופייה הפיליטוניסטי אין היא רודפת סנסאציות ובדרך כלל היא נאמנה לעובדות. אמנם פה ושם הכשיל אתכם האינפורמטור על־ידי אי־דיוקים ביאוגרפיים. אך גם עליהם מחפה הכוונה הטובה.

מאיר יערי, מרחביה

פצצת פנקס

עמדתו של העולם הזה בפרשת מאסרו של עמוס קינן היתה קרן אור מנצנצת באפלה. עוד יש רעות בעולם. הוסיפו אותי. החל מתאריך זה, לרשימת האוהדים המושבעים.

דוד הראלי, ירושלים

קראתי בעניין את הסברכם ביחס למהותה של הפצצה בביתו של פנקס. האם אפשר למות מפצצת הפחדה?

יצחק גוזמן, חיפה

בהחלט. מפחד.

הייתי אחד מרבים שזכרו כי כאשר נאסר אורי אבנרי בקשר לשביתת הימאים כתב עליו עוזי של הארץ רשימה לגלגנית, והיו בטוחים שעורך העולם הזה יגיב השבוע באותה דרך על מאסרו של עוזי. כשקראתי את רשימתו של אורי אבנרי גברה בי אמונה חדשה באוביקטיביות המוחלטת של העיתון. כל הכבוד.

אסתר מרין, תל־אביב

ייתכן שאם מישהו ידביק פצצה לדלתו של אורי אבנרי הוא יהיה קצת פחות „אובייקטיבי" וקר־רוח. לכל הרוחות, יש גבול לכל דבר — גם להגבה שקטה ומנומסת. אני מצריק בהחלט את הגבת העיתונים האחרים.

שמואל הלוי, ירושלים

לוא נעצר במקרה הקורא הלוי, ייתכן וגם דעתו היתה אחרת.

תקוה לשלום

ערביי ישראל הנם היום מרוכאים וכמעט משוכנעים כי תוכניתה המנובשת של הממשלה היא לחסלם. אילו נדרשה הוכחה לכך, הרי סופקה על־ידי שתי הצעות־חוק העומדות לפני הכנסת אשר אחת מהן תאפשר לממשלה להחרים אדמות חקלאיות של תושבים ערביים אשר נלקחה מהם ואילו ההצעה השנייה תאריך את החזקת הממשלה, המוסדות היהודיים או אנשים פרטיים, באדמות ערביות מוברות כביכול.

חוק האזרחות יידחה לפינה על־ידי הדיכוי ששתי הצעות אלה תבאנה ואשר יחסל כל תקוה שהיתה לאזרחים ערביים עד כה לחיי שלום בארץ.

אליאס נ. קוסא, חיפה

תבן לעופריים

אנחנו מוחות! מדי שבוע אנו פותרות את התשבצים ובמה אנו יכולות לזכות תמורת זאת? טיסה לאילת!... תודה; את זאת יש לנו די והותר. מה בדבר טיסה לתל־אביב כפרס?

רותי שימקוביץ,

רחל אורן, צה״ל

אם תזכנה הקוראות רותי ורחל נשמח להטיסן אלינו.

שידוך מפלגתי

ביחס להשערה של אחד מקוראיכם שהעיתון נוטה לאחת המפלגות הנני מציין שגם אני חושב כמוהו. אני אף מעיז לומר את שמה של המפלגה המאושרת — מפ״ם.

ש. קאופמן, תל־אביב

מעניין רק לדעת מה חושבת מפ״ם על הדבר.

כפי שידוע לי השומר הצעיר היא עתה תנועת הנוער המפלגתית ביותר, רחוקה מהציונות וקרובה למק״י. דבר שלא אמרתם. כן לא הזכרתם שהשומר הצעיר חייב ילדים מכתה נ׳ שיצעקו ברחובות „בוז אמריקה". „רוצחים. סלקו את ידיכם מקוריאה".

שמעון ארמולד, חיפה

לא דרוש רב

חוק הנישואין שלנו ועוד מספר חוקים מתאימים למדינות החשוכות ביותר. גם בצרפת ואיטליה, ארצות שלטון המפלגות הדתיות, אין כופים נישואין דתיים שאולי התאימו לימי הבינים. הידוע לכם שבמדינתנו המתקדמת אין אשה גרושה יכולה להתחתן עם כוהן (בערך 10% מהאוכלוסיה)? על נישואי תערובת אין מה לדבר.

מיכאל שמשוני, חיפה

... האם בגלל זה שהחוק הדתי מונע מלהפוך את כל הארץ לבית־בושת אחד גדול הוא רומס את חופש האזרח?

משה, תל־אביב

הרפורטז׳ה על ביני ומיכאל הזכירה לי בצורה חריפה את פרשת נישואי אני. גם אנו רצינו להתחתן — אך אבי הכלה לא רצה. מה לעשות? (הוא) ביקש רב ידוע בארץ שיבטל את החופה — ושלום על ישראל! בקושי רב הצלחנו להתחתן...

כלום לא הגיע הזמן לחסל אחת ולתמיד את הנוהג הלבנטיני הרקוב של נתינת כל דיני האישות בידי אנשים הבוחרים את עצמם ואשר אין לאיש ביקורת על מעשיהם. סיסמתנו: הדת לדתיים!

דוד שור, צופין

במו עיני

העכבר בא אל ההר

לבית המרקחת בטפולה נכנס זקן אחד וביקש רעל נגד עכברים.

שאל הרוקח: „האם ברצונך לקחת את הרעל הביתה?"

„לא," חייך הזקן, „אני אשלח את העכברים אליך!"

הקורא בכור־דניאל אלעל, מושב נורית, דואר עפולה, זוכה בפרס של —.1 ל״י (בלי רעל).

רותי, רותי!

אזי ואבוי לימים אלה. מה עוללתם לשפת הקודש — פיטאמין, יחי־יחי, אנטי־אנטי! אנא. חזרו לשפת יהודה הלוי איבן־גבירול ותשלחו את סגנונכם לעולם ההוא — מה דעתכם?

אלימלך בן־הני, חיפה

אנטי־אנטי!

צ׳רלי נעלב

אני מוחה בכל תוקף... איך יכולתם לעשות טעות כה גסה בצלבין הליצנים (העולם הזה 763) ולומר שצ׳רלי צ׳פלין הוא השמיני בסידרת התמונות בעוד שזה היה הנשיא טרומן?

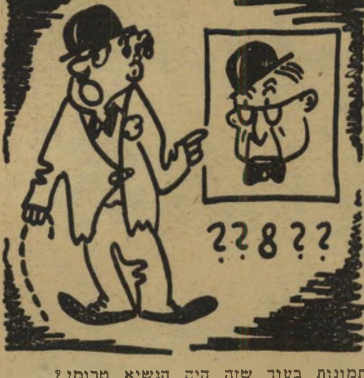

צ׳רלי אחר, ירושלים

התנצלות ניתנת בזה לצ׳רלי צ׳פלין וגם לקורא צ׳רל. הכוונה היתה כמובן לתמונה תשיעית. לא למספר 8.

מיבצע חברה

לאט. לאט מגיעים כל מזרדי המדרכות להכרה שבאמת חסר משהו בחיים, אלא שאינם יודעים מה הוא שחסר. אם יהיה מישהו — או מישהם — שיתווה דרך, רבים יצטרפו.

דבורה יקואל, בת־ים

אנו קבוצת ימאים. בוגרי בית־הספר הימי בחיפה ומשרתים בצי הסוחר. נפגענו מאד ממכתבו של פרין שפורסם במדור העורך (העולם הזה 763); אנו מודים שאיננו מפלגתיים בכלל ואיננו מהווים מפלגה. בכל זאת אין אנו פרוצות, בריונים או אנסים. אנו מאמינים מתוך נסיון ששום מפלגה, ללא יוצא מן הכלל, קיימה את מה שהבטיחה לפני הבחירות. אנו רואים את הפוליטיקה המפלגתית כמקצוע שפל ורמאות ממדרגה ראשונה. אנו משוכנעים שכל צמרת של מפלגה היא שקרנית וצבועה — בראש וראשונה כלפי קהל הבוחרים. לכן איננו מפלגתיים... הנוער הוא חדש ודרכו חדשה ואין לכפות עליו צורת חיים מסויימת. אנו מציעים. לכן. שהעולם הזה ימשיך במיבצע חברה ויצור חוגי נוער אל־מפלגתי שרעיונו היחידי יהיה יצירה.

קבוצת ימאים, חיפה

עוד יש צברים שרצו בכל לב
לחיות בחברה מתוקנת,
הם בגדו בחיי מפלגה חסרת־לב
והרימו על נס כובע גרב.

בן־ציון טוסונה, ירושלים

... כל ההצעות יכולות רק לפתור את בעיית עשיית המסגרת — את דרכו על הנוער למצוא בעצמו.

ברוך בראונטל, עפולה

השער

לפני ארבעה שבועות פרסם (העולם הזה 762) את צילומה של ברכה היבלום על השער, כשכובע קש גדול מקשט את ראשה. מאז הגיעו למערכת מכתבים רבים על השער וכמעט כולם התרכזו סביב אותו כובע: האם הוא באמת עולה 6.990 ל״י? איפה אפשר לקנות אחר? מה צבעו?

כמה קוראים התמרמרו על כי המערכת לא שמה את הדגש על נערת השער עצמה, התרכזה אך ורק בהרפתקות הצלם והכובע. לכן הוחלט לתת השבוע שער נוסף של ברכה — בלי כובע, על מנת שקוראים אלה יבואו על סיפוקם.

החברים שהצטרפו ליוזמים של
חוגי הרעים של „העולם הזה"
ייכונו ליום עיון ארצי שיתקיים במחנה מחוץ לתל־אביב בימים 18—19.7.52
ביום עיון זה ישתתפו גם חברי גרעין עמית מכל הערים, כולל החברים שכבר יצאו להכשרה.
פרטים יבואו בגליונות הקרובים.